

INNSPILLMØTE 29.1.18

Utfordringer og muligheter for helsenæringen – innspill til stortingsmelding – fra Bergen Teknologioverføring AS (BTO).

Vinkling:

TTO - selskapenes rolle og mulighet til å bidra til et større offentlig-privat samarbeid

Bergen Teknologioverføring er en operativ kraft i økosystemet for innovasjon i helsenæringen. Vi er eid av Helse Bergen, UiB, IMR, HVL, NHH og SIVA, og har to andre helseforetak som partnere. Vi har stor inkubatorvirksomhet, og er i planleggingsfase om ytterligere inkubatorvirksomhet sammen med Helse Bergen og UiB lokalisert ved Haukeland Sykehus. Vi administrerer Kliniske Studier og har utstrakt kontakt med internasjonal legemiddelindustri. Vi har vært involvert i oppstarten av mer enn 70 selskap og det som ble meldt inn som vår idé 29 i vårt system er det som en gang var utgangspunktet for BerGen Bio som er på børs og verdsatt til over 1,7 milliard kroner. I 2017 vurderte vi mer enn 550 ideer. BTO er godt forankret hos eierne og samarbeidet er godt – vi har fått mye til, men er motivert for og tror vi kan få til betydelig mer.

Kilder til innovasjon og vekst i helsenæringen:

- Forskningsdrevet innovasjon (klassisk TTO-virksomhet)
- Utfordringsdrevet innovasjon (demografisk utvikling, lavere skatteinngang, global helse – flere og nye aktører må jobbe sammen for å løse de store utfordringene).
- Markedsdrevet innovasjon (inkubasjon, oppstartsbedrifter og spinnofts fra offentlig eller privat næringsliv)

Noen hovedutfordringer for økt innovasjon i Helsenæringene:

- Sterk økning i nyskappingsaktivitet, men liten tilgang på risikokapital gjør det vanskelig å realisere potensiale
- Store samfunnsgevinster av innovasjon i helsenæringen betinger et taktskifte i offentlig-privat samarbeid og nedbygging av kulturelle- barrierer mellom partene. Kommunene er bedt om å definere forskningsbehov, men mangler kunnskap og infrastruktur for å omgjøre tjenesteutvikling til tjenesteinnovasjon (teknologi, skalerbarhet, best practice).
- Mye av aktivitetene rundt arbeidet med utfordringsdrevet innovasjon er knyttet opp mot aktører med forretningsmodell å selger timer – her er det liten skallerbarhet – og man før en drivkraft som gir økte kostnader.
- Mange ukoordinerte og parallelle prosjekt
- Bedriftene i helsenæringen trenger et operativt øko-system for å realisere sitt potensiale for rask markedsadgang – blant offentlige kunder/internasjonalisering.
- Offentlige virkemidler er fragmenterte og byråkratisk innrettet, og lite innrettet mot næringslivets behov for raske beslutninger.
- Utdanningsinstitusjonene har en vei å gå før kompetanse i innovasjon- og entreprenørskap er en fullt ut integrert del av helse-fagutdanningene.

- Norge taper konkurranse om oppdrag fra legemiddelindustri pga. manglende infrastruktur, vi beveger oss for sakte mot målet om tilbud om utprøvende behandling til flere.
- Mye av innovasjonsarbeidet i offentlig sektor er utredes og gjennomføres ved hjelp av konsultentselskap. Disse har som grunnleggende forretningsmodell å selge flere timer. Dette kan resultere i at prosjekter selges flere ganger til ulike offentlige aktører og at man er på utkikk etter utvidelser i oppdragenes omfang. Disse aktørene burde vært insentivet anderledes.

Noen muligheter på kort sikt:

Mål: Samle innsatsen – og øke intensiteten for å bidra til næringsutvikling innen helsesektoren

1. Økt tilgang til risikokapital – oppbygging av Såkornsmidler og fondsmidler fra EU, internasjonal statistikk viser at såkorn fond bør være nesten 10 ganger så store som det vi har lagt oss på her i Norge
2. I samarbeid med Helse Bergen bidra til å optimalisere og utvikle infrastruktur for gjennomføring av Kliniske Studier etter europeisk standard. Satse på brukermedvirkning for å videreutvikle konsepter og tilbud innen kliniske studier.
3. A) Intensiv porteføljeforvaltning – Flere av de forsknings initierte ideene har potensiale til å bli solide selskap med internasjonalt marked

B) Bidra til økt offentlig-privat samarbeid mellom offentlig-privat sektor gjennom samarbeid med klyngene Human Innovation, Norway Helt Tech, Norwegian Smart Care Cluster og BioMedical Network. Initiere arenaer der kunnskapsaktører finner felles interesser og igangsetter offentlig-privat samarbeid (feks. Innovasjons Camp-konseptet).

C) Være støtte og pådriver for nye klyngeinitiativ innen helsesektoren i samarbeid med regionalt næringsliv, som feks. en næringsklynge innen Helse-IKT. Et voksende område. Vi har et naturlig fortrinn i vår region. Vi har både et innovativt utviklermiljø og tunge store aktører som leverer på infrastruktur. Vi har over 50 industriaktører som har rammeavtaler med HelseVest IKT.
4. I samarbeid med utdanningsinstitusjonene, være regionens kunnskapsintensive forretningsutviklingsmiljø for bedrifter i helsenæringen med internasjonalt potensiale.
5. Utvikle Helpdesk - tilbudet , for å skape lavterskeltilbud for bedriftene i hht. å finne frem i søknadsutlysninger og programmer – gjerne i samarbeid med de offentlige aktørene.
6. Bidra til å utvikle student-entreprenørskap på alle nivå, slik at alle institusjoner har et godt og rikt kurstilbud fra bachelor til PhD-nivå. Og at entreprenørskap interesserte studenter har ett tilbud «24/7»

Muligheter på lengre sikt:

1. Etablere forretningsmodeller og system som gjør det lønnsomt for næringsliv og offentlig sektor å løse utfordringer på kortest mulig tid og med minst mulig ressurser. Man kunne blant annet se etter løsninger hvor leverandører og bidragsytere fikk betalt som en funksjon av den besparelsen de dokumentert klarer å realisere, da vil det bli en slik ønsket drivkraft, og det vil også i større grad gjøre aktører som bidrar med innovasjon i offentlig sektor generelt – investerbare for private investorer, og dermed aktivere privat kapital inn i en «ny» sektor.
2. Åpne opp muligheter for at helse innovasjoner kan komme fra flere plasser, og gjøre hele dette området mye mer spennende – Helse innovasjoner trenger en «Elon Musk» eller noen som er villig til å gjøre det som trengs for å heve statusen på slik innsats/aktivitet.
3. Bioinformatikk og AI gir muligheter for personalisert medisin og nye muligheter for å utvikle "småskala" legemiddelindustri. I kombinasjon med Norges personregister og helsedata utgjør dette en stor mulighet for å utvikle en ny og spennende helsenæring i et felt vi har nasjonale fortrinn.